

ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ

Γράφει ο Αντώνης Αμπατζής → ampandonis@gmail.com

ΑΒΟΡΙΓΙΝΕΣ

ΜΙΑ ΠΑΡΕΞΗΓΗΜΕΝΗ ΦΥΛΗ

Σε έναν τόπο στον οποίο ζούμε και προσπαθούμε για το καλύτερο, θα πρέπει να γνωρίζουμε και την ιστορία του. Η αλήθεια είναι ότι η ιστορία της Αυστραλίας αρχίζει ουσιαστικά μετά τον αποικισμό της. Αλλά όμως πριν από αυτόν, ζούσαν σε αυτό το μέρος της γης, πληθυσμοί οι οποίοι μπορεί να μην έπαιζαν κάποιο γεωστρατηγικό ρόλο αλλά όμως είχαν αναπτύξει τον δικό τους πολιτισμό. Ποτέ δεν είχα αναφερθεί μέσα από αυτή την στήλη για τους Αβορίγινες. Δεν ξέρω γιατί, αλλά σαν θέμα μου φαινόταν κάτι πολύ μακριά από την δική μας φιλοσοφία. Δεν είναι όμως ακριβώς έτσι.

Οι Ιθαγενείς πληθυσμοί της Αυστραλίας γνωστότεροι με το όνομα Αβορίγινες, όπως προσδιορίζονται από το Ανώτατο Δικαστήριο της Αυστραλίας, θεωρούνται όσοι κάτοικοι της χώρας κατάγονται βιολογικά από τους αυτόχθονες κάτοικους της ηπείρου. Οι Αβορίγινες της Αυστραλίας πιθανόν ήρθαν από την ΝΑ Ασία τουλάχιστον πριν 40 - 45.000 έτη. Στα τέλη του 18ου αιώνα υπήρχαν 400.000 περίπου αυτόχθονες, κατανεμημένοι σε 500 περίπου διαφορετικές φυλές με διαφορετικές διαλέκτους, από τις οποίες 50 έχουν εξαφανιστεί. Αυτές οι φυλές ζούσαν νομαδική ζωή ως κυνηγοί τροφουσλλέκτες και η επαφή τους με τους Ευρωπαίους αποίκους υπήρξε καταλυτική.

Αυτό που αν κάποιος το αναλογιστεί στην σημερινή εποχή και ίσως να του φαίνεται τρελό και παρανοϊκό, στις φυλές τους δεν υπήρχαν πολιτικοί ή οικονομικοί άρχοντες, ούτε ταξική ιεραρχία ή αρχηγία. Αλήθεια ποιά κοινωνία ή κάποια άλλη πληθυσμιακή ομάδα το έχει καταφέρει αυτό; Μπ ψάχνετε. Απολύτως καμία άλλη.

Στους Αβορίγινες χορηγήθηκε πλήρης αυστραλιανή υπηκοότητα το 1967 και συμπεριλήφθηκαν στην απογραφή του 1971, με εκτιμώμενο πληθυσμό 140.000 άτομα. Η «Πράξη για τα Δικαιώματα των Αυτόχθόνων στη Γη» τέθηκε σε ισχύ το 1976, ενώ η Πράξη για την Πολιτιστική Κληρονομιά των Αυτόχθόνων και των Νησιωτών το 1984 έγινε εξαπτίας της δημογραφικής αύξησης που οδήγησε τους αυτόχθονες στον πληθυσμό των 300.000 στα μέσα της δεκαετίας 1990.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει και η ετυμολογία της λέξης αβορίγινας. Η λέξη προέρχεται από το λατ. ab origine (=εξ αρχής) και χρησιμοποιήθηκε αρχικά για να χαρακτηρίσει τους αρχαιότερους κατοίκους της ιταλικής χερσονήσου, και ειδικότερα τους κατοίκους του Λατίου.

Οι Αβορίγινες είναι θρησκευόμενος λαός, πράγμα που εκφράζεται όχι μόνο στους μύθους και τις τελετές, αλλά σε όλες τις πτυχές της κοινωνίας τους. Οι αυτόχθονες κάτοικοι της Αυστραλίας πίστευαν και εξακολουθούν να πιστεύουν ότι η γη είναι θρησκευτικό φαινόμενο και κατοικείται από τα προγονικά πνεύματα. Τούτες οι πίστεις γιορτάζονται με θρύλους, τραγούδι, μίμηση, ξυλοτε-

χνία και ζωγραφικά. Γι' αυτούς, όλος ο Κόσμος, η Γη, οι άνθρωποι, ζώα και φυτά, δημιουργήθηκε από τα πρωταρχικά πνεύματα, τους πρωταρχικούς θεούς, οι οποίοι υπάρχουν και θα υπάρχουν πάντα. Η τελετουργική διαδικασία παίζει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην κοινωνική και καθημερινή ζωή των Αβορίγινων. Οι τελετές τους αναπαριστούν γεγονότα της Dreamtime τα ταξίδια των θεών, μύθοι που τους αφορούν, δράσεις και κινήσεις τους συνοδευμένες από τα κατάλληλα τραγούδια και τους χορούς, συνθέτουν μια κλασική τελετή οποιουδήποτε τύπου: μύησης, εορταστική, επικήδεια.

Οι Αβορίγινες έζησαν ολότελα απομονωμένοι, έως την εισβολή των Ευρωπαίων, το 1788. Αν και για χρόνια ήταν κυρίαρχη η άποψη ότι η Αυστραλία αποικίστηκε ήσυχα, δηλαδή χωρίς αντίσταση μια και οι Αβορίγινες δεν διέθεταν ούτε κάποιου είδους πολιτική οργάνωση, ούτε μόνιμο τόπο εγκατάστασης, ούτε ιδιοκτησία, σήμερα είναι ευρέως γνωστό ότι υπήρξε αντίσταση και μάλιστα επίμονη, με την αυξανόμενη μορφή του ανταρτοπόλεμου, σχεδόν για δύο αιώνες. Στο μεταξύ οι αυτόχθονες άρχισαν να αποδεκατίζονται από διάφορες ασθένειες (πνευμονία, ευλογιά, ιλαρά, αφροδίσια κ.α.) που μετέφεραν οι Ευρωπαίοι και οι οποίες ήταν άγνωστες σε αυτούς, με συνέπεια το ανοσοποιητικό σύστημα να είναι ευπρόσβλητο. Επίσης άρχισαν να υποφέρουν και από έλλειψη νερού, καθώς αρκετά από τα πηγάδια τους μολύνθηκαν ή επιχλωματώθηκαν από τα ζώα που είχαν εισαχθεί, με επιπτώσεις στη βλάστηση και στο κυνήγι. Με την πάροδο του χρόνου ορισμένοι επεδίωξαν τη συνεννόηση, εν μέρει γιατί πίστευαν ότι οι άποικοι ήταν προσωποποιήσεις των πνευμάτων των νεκρών προγόνων τους. Άλλοι αναγκάστηκαν να συμβιβασθούν για να επιβιώσουν. Κατά τις δεκαετίες του 1920 και 1930 δημιουργήθηκαν ειδικοί καταυλισμοί αυτοχθόνων, που απομόνωσαν ακόμη περισσότερο όσους ζούσαν εκεί, ενώ όσοι προτίμησαν να ζήσουν στις παρυφές της κοινωνίας των λευκών διαφοροποιήθηκαν φυλετικά και δέχτηκαν την επίδραση του δυτικού τρόπου ζωής.

Οι Αυτόχθονες της Αυστραλίας είναι ο μακροβιότερος εν ζωή και με συνέχεια πολιτισμός στη Γη,

Οι Αβορίγινες βλέπουν στον ουρανό ένα έμιο.

όμως οι σύγχρονοι ερευνητές μόλις τώρα άρχισαν να μελετούν τη σοφία που απορρέει από τα 50.000 χρόνια ζωής τους - κι αυτό αφορά περισσότερο την αστρονομία. Οι πρώτοι Αυστραλοί εντόπισαν και προέβλεψαν διαστρικές κινήσεις με εξαιρετικά περιπλοκούς τρόπους, κοιτάζοντας ψηλά στον ουρανό με μια ματιά πολύ διαφορετική από τη δική μας. Υπάρχουν πέτρινα μεγαλιθικά μνημεία σε όλη την Αυστραλία, που ευθυγραμμίζονται με ακρίβεια με τις γνωστές αστρονομικές κατευθύνσεις, που ονομάζονται σημεία του ορίζοντα. Το πιο ενδιαφέρον είναι η ακρίβεια με την οποία έχουν τοποθετηθεί. Αυτό υποδηλώνει πως οι Πρώτοι Αυστραλοί αναγνώριζαν τους ουράνιους κύκλους επί δεκαετίες και ευθυγράμμιζαν τις πέτρες με έναν εκπληκτικά ακριβή τρόπο.

Την ώρα που οι Δυτικοί κάνουν σχήματα από αστέρια και φωτεινά σημεία, κάτι σαν το παιχνίδι που ενώνεις τις τελείες για να εμφανιστεί το σχήμα, οι αυτόχθονες Αυστραλοί είδαν εικόνες και στις σκοτεινές περιοχές επίσης. Οι Αβορίγινες είδαν ένα έμιο να διαγράφεται στο ουράνιο θόλο. Δεν είναι τυχαίο που είναι ένα από τα σύμβολα της Αυστραλίας.

Ίσως το πιο αξιοσημείωτο είναι το ότι οι αυτόχθονες Αυστραλοί κατάφεραν να υψάνουν κοινωνικά μαθήματα στις αστρονομικές ιστορίες τους. Για παράδειγμα ένα σύμπλεγμα αστερών που ονομάζονται τα Νέφη του Μαγγελάνου υπάρχουν αστέρια που βρίσκονται γύρω από μια μαύρη ράβδωση, η οποία δημιουργεί κάτι σαν το σχήμα ενός ποταμού. Στη συνέχεια, μακριά από τη βασική ομάδα αστεριών, υπάρχουν δυο μικρότερα σύνολα άστρων. Οι Αβορίγινες βλέπουν αυτό το σχηματισμό ως φωτιές κατά μήκος ενός ποταμού, ενώ τα άστρα που βρίσκονται πιο μακριά είναι ένα ηλικιωμένο ζευγάρι, πολύ αδύναμο για να ολοκληρώσει το ταξίδι. Οπότε, στην πραγματικότητα, οι νέοι έρχονται να φροντίσουν τους ηλικιωμένους. Κάθε φορά που κοιτούσες το νυχτερινό ουρανό, θυμόσουν τις υποχρεώσεις σου ως μέλος της κοινωνίας - να φροντίσεις τους ηλικιωμένους.

Αλήθεια πόσες φορές τα παιδιά και τα εγγόνια μας, όταν κοιτούν τον ουρανό θυμούνται τις υποχρεώσεις του ώστε να φροντίσουν του ηλικιωμένους γονείς; Μερικοί δυστυχώς κάθε Χριστούγεννα ή Πάσχα.....

